

Mijn stad onze Planeet!

ALLE BEETJES HELPEN, WANT WE ZIJN
MET EEN MILJOEN BRUSSELAARS

Maandblad - Mei 2008 - nr. 36

Ecodynamisch label > p3

Ondernemingen
zetten hun beste
beentje voor

Natuur > p6

Ecotuiniers in onze parken

Onze planeet > p7

Nieuw waterzuiveringsstation
voor Brussel

Allemaal in de tuin > p4 en 5

Opentuintag
op 18 mei

LEEFMILIEU
BRUSSEL

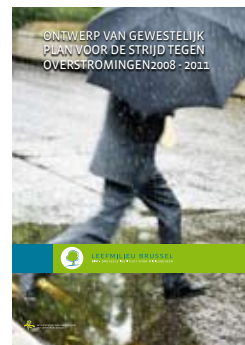
- BIM -

“Regenplan”: uw mening is belangrijk!

Om de toename van de frequentie en de omvang van de overstromingen een halt toe te roepen, heeft het Brussels Gewest een ontwerp voor een preventieplan klaar. Dat wordt nu voorgelegd aan alle inwoners, zodat zij erop kunnen reageren en het plan op die manier nog kunnen verbeteren. Daarom hadden we graag uw mening gekend over het probleem van de overstromingen en de mogelijke oplossingen hiervoor. In dit magazine vindt u een formulier met betrekking tot het openbaar onderzoek over dit “Regenplan”. Vul het formulier in en stuur het ons terug, want elk antwoord is nuttig en waardevol!

Meer info: www.leefmilieubrussel.be/regenplan

Tien lentes voor het Groot Milieufest!

Eén van de niet te missen Brusselse voorjaarsevenementen - met elk jaar meer dan 20.000 bezoekers - is het Groot Milieufest, dat dit jaar plaatsvindt op zondag 1 juni in het Jubelpark. Voor deze 10de editie deed Leefmilieu Brussel een beroep op de creativiteit van de studenten van verschillende Brusselse Hogescholen die het resultaat van hun denkoefeningen en projecten rond het thema ‘ecowijken’ zullen voorstellen. Een greep uit het aanbod: de Stad van Morgen, het Huis van de toekomst, windmolens, het belang van water, duurzame architectuur... En om er helemaal een gezellig feest van te maken, zijn er ook tal van stands van verenigingen, biorestaurants, straattheater, muziekgroepen, spelletjes, een boerderij en een animatiedorp voor kinderen, optredens van percussiegroepen, enz.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be

Télé-Bruxelles presenteert Bulle d'Air

Bij een opinieonderzoek dat in maart 2007 werd uitgevoerd voor Télé-Bruxelles, bleek dat hun kijkers het thema “leefmilieu” als tweede plaatsten op een ranglijst van thema's die ze graag op tv behandeld hadden gezien. Meer had de Brusselse zender niet nodig om, in samenwerking met Leefmilieu Brussel, het eerste wekelijkse programma over leefmilieu te lanceren. Het programma kreeg de naam ‘Bulle d'Air’ mee, en komt elke dinsdag tussen 18u30 en 6u30 (om het uur) op de buis, en dat tot dinsdag 10 juni. Elke uitzending behandelt vier onderwerpen. Origineel aan de formule is dat het geen programma over milieuactualiteit is, maar wel een programma boordevol tips en weetjes over het milieu. Een absolute aanrader dus.

De uitzendingen van Bulle d'Air kunt u ook bekijken op www.tele-bruxelles.be.

Nieuwe premie voor energieaudits

Baart de kostprijs van energie u zorgen? Denkt u erover na om de energieprestaties van uw woning te verbeteren maar weet u niet goed waar te beginnen? Isolatie, nieuwe verwarmingsketel of zonne-energie? Wij raden u aan om uw woning eerst grondig te laten analyseren, vooraleer te investeren. U kunt trouwens vanaf nu genieten van een gewestelijke premie die 50 % van de kosten van een energieaudit dekt. Bovendien krijgt u ook nog eens een belastingvoordeel.

De audit moet worden uitgevoerd door een erkende professional. Na afloop krijgt u een rapport waarin de belangrijkste kenmerken van uw woning worden geëvalueerd, een reeks aanbevelingen voor de punten waarop verbeteringen mogelijk zijn en een aantal technische fiches met aanvullende informatie.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Mijn woning > Een energieaudit uitvoeren

Mijn stad onze planeet

Maandelijkse publicatie (verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus) - Leefmilieu Brussel-BIM - Gulledele 100 - 1200 Brussel Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieubrussel.be - www.leefmilieubrussel.be v.u. : J.-P. Hannequart en E. Schamp. HERLEZINGCOMITÉ: Xavier Van Roy, Mathieu Molitor, Louis Grippa, Rik De Laet.

REDACTIE: Saâd Kettani (K.ractère) FOTO: paginas 1, 3, 4, 5, 6 K.ractère. PRODUCTIE: www.4sales.be © IBGE-BIM - Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier.

Label “Ecodynamische onderneming”

Sterren voor MILIEUVRIENDELIJKE ONDERNEMINGEN

Wie heeft ooit beweerd dat de Brusselse ondernemingen niets voor het milieu doen? Elk jaar voeren steeds meer bedrijven een concreet beleid voor duurzame ontwikkeling. Om hen te helpen hun streefdoelen te bereiken, kent het Gewest hen het label “Ecodynamische onderneming” toe, een officiële erkenning van hun inspanningen op het vlak van milieubeleid.

Jaarlijks wordt het label “Ecodynamische onderneming” toegekend aan ondernemingen die zich kandidaat stellen om aldus hun inzet voor het leefmilieu te zien beloond worden: positieve acties op het vlak van afvalbeheer, energieverbruik, transport, rationeel gebruik van grondstoffen... De ondernemingen kunnen het label volkomen gratis verkrijgen en het integreren in een geleidelijk proces (1, 2 of 3 sterren, in functie van verschillende milieubeleidscriteria). Ze worden daarbij begeleid door externe deskundigen en experts van Leefmilieu Brussel.

Ondernemingen hebben heel wat (goede) redenen om deel te nemen. Dankzij een meer milieuvriendelijk beheer van hun activiteiten kunnen ze hun verbruik van verwarming, elektriciteit en water ratio-

Overhandiging van het Label Ecodynamische Onderneming aan de instelling “Brussels Parlement” door de minister voor Leefmilieu Evelyne Huytebroeck.

naliseren. Ze kunnen ook hun productiemethodes optimaliseren, hun installaties moderniseren, de zachte mobiliteit bevorderen door carpooling, het gebruik van het openbaar vervoer of de fiets aan te prijzen, hun afvalbeheer en materiaalaankopen verbeteren,... Met: gevoelig lagere werkingskosten als resultaat. Beter nog: door hun zorg voor het milieu te benadrukken, versterken ze hun imago en onderscheiden ze zich van hun concurrenten (door in hun communicaties het label gebruiken, dat drie jaar geldig is).

Ondernemingen die vrijwillig naar het label streven, bouwen aan de toekomst. Door vandaag voor een dynamisch verbeteringsproces te kiezen (hierin bijgestaan door Leefmilieu Brussel), anticiperen ze op toekomstige wettelijke verplichtingen en nemen ze een voorsprong op hun concurrenten. Praat er eens over met je baas!

Meer info: www.leefmilieubrussel.be/ecomanagement

E-mail: ecodyn@ibgebim.be, 02/775.75.75

16 nieuwe laureaten van het label

Drie sterren: Eco-Conseil Entreprise, Groupe One.

Twee sterren: Openbaar Aquarium van Brussel, Brussels Recycling Metal S.A., Natural Selection, North West of England House, Solvay Research and Technology, Spadel N.V., voor de administratieve site in Brussel, MIVB voor de site van Haren, Vivaqua voor zijn hoofdzetel.

Eén ster: Ageco Environmental Consulting, Brussels Agentschap voor de Onderneming, Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, De Bruyn Professional Coatings, ECSSED- ISALT Departement economie van de Haute Ecole Galilée, STICS asbl.

Een AQUARIUM met sterren

Reeds bij zijn eerste kandidaatstelling voor het label “Ecodynamische onderneming”, sleepte het aquarium van Brussel twee sterren in de wacht. Een woordje uitleg van aquariumdirecteur Pierre Demol.

Waarom koos u voor het label “Ecodynamische onderneming”?

Voor ons was dit een logische stap. Onze activiteit zet ons ertoe aan alles in het werk te stellen om het natuurlijke werelderfgoed te beschermen. Het lijkt me essentieel dat die filosofie ook in het beheer van onze organisatie wordt weerspiegeld.

Wat zijn de ecologische kenmerken van uw aquarium?

Al bij het ontwerp van het aquarium werd aan het milieu gedacht, en dan vooral wat betreft het energiebeheer of de opvang van afvalwater. We besteden ook veel aandacht aan kleine, dagelijkse handelingen. Zo gebruiken we gerecycleerd papier voor de toiletten of printers, letten we op ons energieverbruik, selecteren we onze benodigdheden,...

Welke struikelblokken moest u overwinnen om het label te behalen?

In het begin werden we een beetje afgeschrikt door de administratieve dossiers die we moesten invullen. Maar met de hulp en steun van de teams van Leefmilieu Brussel is het ons toch allemaal gelukt.

Info: www.aquariologie.be

Brusselaars openen hun tuindeuren voor u

Als DE NATUUR ZELF naar de tuin KOMT

Jean Nielsen, compostmeester en vrijwilliger van de organisatie Natagora, is een van de vele Brusselaars die hun tuinen op 18 mei openen voor het evenement "Allemaal in de tuin". Als beheerder van de modeltuin van de school Notre-Dame (in Sint-Job) in Ukkel vertelt hij ons over zijn passie.

U bent heel actief binnen de organisatie Natagora en ontfermt zich over een modeltuin op het Avijl-plateau in Ukkel. Wat is er zo bijzonder aan die tuin?

Jean Nielsen: Enkele jaren geleden vatte de basisschool Notre-Dame het idee op om een lap grond om te vormen tot een natuurlijke en wilde tuin. Toen de directie aan Natagora vroeg om het beheer van die tuin voor haar rekening te nemen, waren we onmiddellijk akkoord. Deze tuin staat open voor alle klassen van de school, maar ook voor wandelaars. Hij wordt beheerd volgens de principes van het natuurlijk tuinieren. Zo bevorderen we de biodiversiteit en bouwen we mee aan het groene netwerk dat de verschillende groene zones van de hoofdstad met elkaar verbindt.

Wat verstaat u onder natuurlijk tuinbeheer?

J.N.: In deze tuin zijn chemische meststoffen en pesticiden taboe. We geven ook de voorkeur aan inheemse planten. Om de biodiversiteit te bevorderen, creëerden we kleine, stuk voor stuk verschillende milieus om zo vogels, insecten, kleine zoogdieren en amfibieën aan te trekken. We bouwden nestkastjes voor vogels en insecten, legden een kleine, didactische poel aan, vormden semiboslandschappen, plantten een paar fruitbomen, legden een moestuin aan, maar ook een grasveld waarop de kinderen kunnen ravotten, een bloemenwei die we een keer per jaar maaien,... Dit jaar gaan we ook een haag planten met tal van plaatselijke soorten die bessen voor de vogels voortbrengen.

Wat hebt u in petto voor de bezoekers van "Allemaal in de tuin"?

J.N.: Voor de actie "Allemaal in de tuin" wordt dit stukje natuur opengesteld voor iedereen. Bezoekers krijgen er niet alleen een rondleiding, maar ook een compostdemonstratie door specialisten, zodat

ze de techniek zelf kunnen leren. Onze didactische tussenkomst beperkt zich echter niet tot de actie "Allemaal in de tuin". Het hele jaar door stellen we infofiches ter beschikking van het publiek. Geïnteresseerde tuiniers kunnen bij Natagora, met name bij mij, ook handige tips krijgen.

Waarom zet u zich in voor deze actie?

J.N.: Ik ben al jaren lid van Natagora en heb gelukkig veel vrije tijd. Ik zie mijn bijdrage als een sociaal gebaar dat mensen kan aanzetten tot een duurzamer beheer van ons natuurlijke erfgoed. En dat is belangrijk voor mij.

Info: de Nederlandstalige tegenhanger van Natagora is Biloba, www.biloba.be, 02 675 24 31 of 02 223 65 22

Een tuin zonder pesticiden

Te veel hobbytuiniers hebben de slechte gewoonte chemische pesticiden (onkruidverdelgers, fungiciden, insecticiden, rattenvergif,...) te gebruiken om hun planten te beschermen. Dat is verontwaardig omdat dit bijzonder schadelijk is voor ons milieu. De meeste pesticiden zijn weinig selectief en hebben de vervelende gewoonte alles wat leeft te doden, nuttige insecten en planten inbegrepen. Als u ze regelmatig gebruikt, zijn ze bovendien schadelijk voor uw gezondheid, besmetten ze de bodem en het grondwater; ze bouwen ook de weerstand op

Oost-Indische kers trekt bladluizen naar zich toe

van de gewasvernielers die aan hun giftigheid gaan wennen.

Gelukkig bestaan er natuurlijke alternatieven. Wanneer u te veel last krijgt van parasieten of ongewenste insecten, kunt u gebruik maken van aftreksels van uiterst doeltreffende planten zoals brandnetel, paardenstaart of wormkruid. U kunt ook planten in uw tuin zetten die ongewenste bezoekers op een afstand houden: lavendel tegen naaktslakken, afrikaantjes tegen insecten, of Oost-Indische kers planten die bladluizen naar zich toe trekt...

NAAR DE COMPOSTEERSCHOOL

U wilt uw groenafval composteren maar weet niet goed hoe? Leefmilieu Brussel organiseert theoretische en praktische cursussen die u inwijden in de technieken van het composteren. Ze worden een paar keer per jaar georganiseerd, in de week 's avonds of tijdens het weekend 's ochtends. De volgende cursus vindt plaats op 17 juni (zie agenda p.8).

Meer informatie: www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Mijn tuin > Composteer

WIST U DAT?

Een teveel aan voedingsstoffen is niet goed voor planten. Integendeel, als planten te veel worden gestimuleerd, worden ze gevoeliger aan ziekten. Te veel voeding zorgt ook voor meer bladluizen en andere insecten. Ten slotte is een teveel aan voeding ook nefast voor het evenwicht van de voedingsstoffen in de bodem.

Bezoek 32 tuinen "natuur en compost" in Brussel

18 MEI 2008, ALLEMAAL IN DE TUIN

Spreekt natuurlijk tuinieren u aan? Dan is de dag "Allemaal in de tuin" beslist iets voor u! Op 18 mei, van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur, openen tal van eigenaars hun tuin voor u. Daarbij zijn tuinen die werden ingericht volgens de principes van de actie "Natuur

in de tuin" en tuinen die worden onderhouden door de compostmeesters. Dit is een unieke kans om de passie van de eigenaars te delen en te profiteren van hun ervaring als tuinier en/of compostmeester.

Om goed te kunnen kiezen, vraagt u best de brochure aan met de omschrijving van de tuinen: 02 775 75 75 of info@leefmilieubrussel.be. U vindt deze omschrijvingen ook op www.leefmilieubrussel.be.

5

GEBODEN VAN NATUURLIJK TUINIEREN

1 Creëer milieus

Weiden, bosjes, moestuinen, struiken, vijvers, bloemenweiden, hoopjes dood hout... Met natuurlijke milieus en inheemse soorten in uw tuin bevordert u de biodiversiteit en versterkt u het groene netwerk van de hoofdstad.

2 Laat de natuur haar gang gaan

Bevorder de biodiversiteit door een wild milieu te laten gedijen in een hoek van uw tuin. Brandnetels, stekelplanten en wilde bloemen trekken tal van vlindersoorten en andere insecten aan.

3 Zeg neen tegen chemische meststoffen

Chemische meststoffen kunnen schadelijk zijn voor het milieu en onze gezondheid. U hebt ze trouwens niet nodig wanneer u de regels van natuurlijk tuinieren naleeft.

4 Gebruik regenwater

Met regenwater (dat u opvangt in een watertank of ton) kunt u veel doen: de planten besproeien, de vijver vullen, de oprit, maar ook gereedschap en laarzen schoonmaken...

5 Composteer

Door zelf te composteren kunt u het tuinafval verminderen en een natuurlijke meststof maken (humus) die heel goed is voor uw planten. Composteren kunt u leren bij Leefmilieu Brussel (zie kader).

Info: In onze nieuwe brochure "Een natuurlijke en gezellige tuin - 100 tips om het milieu te beschermen en de biodiversiteit te bevorderen" vindt u tientallen andere tips. Bestel ze via 02/775.75.75 of www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Publicaties

ECOTUINIERS voor onze parken en tuinen

Elk jaar smukken de tuiniers van Leefmilieu Brussel de groene zones van de stad op, tot groot genoegen van wandelaars. Hun kenmerk? Ze werken volgens de principes van het ecologisch tuinieren en geven zo een mooi voorbeeld.

U hebt ze ongetwijfeld al gezien op een van uw wandelingen. Vol toewijding maaien, snoeien, schoffelen en wroeten ze in perkjes om onze groene zones om te voeren tot heuse pareltjes van onze natuur. Deze tuiniers (een honderdtal voor heel het Gewest) zijn eigenlijk "ecotuiniers", die hun vak tot in de puntjes beheersen. Sinds een Gewestelijke bepaling van 2003 het gebruik van chemische meststoffen en pesticiden in de groene zones van de stad verbod, werden deze tuiniers deskundigen op het vlak van natuurlijk tuinieren. "Sinds we de principes van het ecologisch tuinieren toepassen", vertelt Philippe Soetens, landbouwingenieur aan het hoofd van de afdeling voor het onderhoud van de groene ruimten bij Leefmilieu Brussel, "drijven we deze praktijk heel ver. Zo schakelen we voor onze werktuigen langzaam aan over op het gebruik van biologisch afbreekbare brandstoffen en oliën. In plaats van een chemische onkruidverdelger te gebruiken, verwijderen we onkruid met de schop, met vuur of stoom. We staan ook

In de parken en tuinen van het Gewest zijn de tuinmannen echte keien in ecotuinieren.

open voor alle nieuwe technieken die milieubescherming en doeltreffendheid verenigen. Deze lente testen we bijvoorbeeld een biologisch afbreekbare onkruidverdelger die in de biologische landbouw wordt gebruikt. Als die doeltreffend blijkt, zullen we hem gebruiken in de parken waar onkruid wieden een zware taak is voor de tuiniers."

Doeltreffend en onschadelijk voor ons

In diezelfde optiek vervangen de ecotuiniers van Leefmilieu Brussel de korrels tegen naaktslakken door een 100 % natuurlijk product. "De bekende blauwe korrels die je in de winkel vindt, zijn erg giftig voor de natuurlijke vijanden van naaktslakken, zoals vogels, egels, kikkers en padden. Wij gebruiken nu Feranol, een samenstelling die van nature in de grond aanwezig

is. Geconcentreerd en tot korrels gevormd blijkt dit product uiterst doeltreffend tegen naaktslakken... En uiteraard is het onschadelijk voor de andere dieren en de mens." Zo ook voor rozenluizen. In het park Tournay-Solvay, dat een van de mooiste rozentuinen van Brussel telt, gebruiken de ecotuiniers natuurlijke hulpmiddeltjes. "We gebruiken geen agressieve producten die andere nuttige soorten vernietigen, maar wel de larven van inheemse lieveheersbeestjes, die erg verlekkerd zijn op bladluizen. En tot dusver werkt dat uitstekend!"

Info: www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Groene zones, fauna en flora > Hoe worden de groene ruimten in Brussel beheerd?

Brochure "Naar een ecologisch beheer van de parken", verkrijgbaar via 02 775 75 75 of info@leefmilieubrussel.be

Natuurdomein Silex

Welkom, OEVERZWALUW!

Sinds enkele jaren weegt de woningnood zwaar op de Brusselse oeverzwaluwen. Het is zelfs zo erg, dat in Brussel al een hele tijd geen nestbouwende vogels meer zijn aangetroffen. De reden? Het gebrek aan een natuurlijke biotoop voor deze dieren. De oeverzwaluw graaft zijn nest immers uit in zandige oevers. In januari besloot Leefmilieu Brussel iets aan het probleem te doen door een zandmuur op te trekken op het prachtige Silex-domein, achter het

station van Bosvoorde. In deze houten muur vol gaten zit een laag zand. Zwaluwen die in de openingen kruipen, kunnen in het zand een nest bouwen. De beheerders van het domein sloegen twee vliegen in een klap door ook grotere gaten voor de ijsvogels te maken. Slim!

Infos: www.cowb.be/silex.htm

Twee **ZUIVERINGSSTATIONS** voor het Brusselse **WATER**

Het zuiveringsstation Noord, gefotografeerd door Yann Arthus-Bertrand

Wat gebeurt er eigenlijk met het water dat in onze riolen stroomt? Sinds enkele maanden komt al het afvalwater van de hoofdstad terecht in een van de twee Brusselse waterzuiveringsstations, om daarna weer in de natuur te worden geloosd. Dat is goed nieuws voor ons milieu.

Sinds 2000 behandelt het waterzuiveringsstation "Zuid" ongeveer 20 % van het afvalwater van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (360.000 inwoners). Het nieuwe station Noord werd in maart ingehuldigd door minister Evelyne Huytebroeck, in aanwezigheid van Koning Albert II. Vandaag kan het afvalwater van 1,1 miljoen in-

woners van Brussel (325.000 m³ per dag) en van verschillende Vlaamse gemeentes worden behandeld. De bouw van dit station nam 5 jaar in beslag, maar na enkele maanden dienst is de impact ervan op het milieu reeds merkbaar.

- Het verontreinigingsniveau van de Rupel en de Schelde waarin het water van de Zenne stroomt, is al aanzienlijk gedaald.
- Het zuiveringsproces omvat ook de slibbehandeling, volgens het zogeheten procédé van oxidatie via "de vochtige weg". Dankzij die (rookvrije) techniek komen er geen giftige deeltjes terecht in de Brusselse lucht.
- Het station produceert 15 % van zijn eigen elektriciteitsbehoeften. Een elektrische turbine recupereert de energie die door het water wordt vrijgegeven wanneer het van de tweede verdieping van het station in de Zenne stort.
- De elektriciteit wordt ook opgewekt via de recuperatie van het biogas dat vrijkomt bij de verwerking van het slib. Dat biogas wordt verbrand in een warmtekrachtcentrale die elektriciteit en warmte levert.

4

MANIEREN OM OP DRINKWATER TE BESPAREN

- 1 Spoor lekken op en herstel ze. Een lekkende kraan kan tot 2.000 liter water per jaar verbruiken.
- 2 Installeer kranen met een lager debiet en rust alle toiletten uit met waterbesparende systemen.
- 3 Neem een snelle douche in plaats van een bad. Zo gebruikt u slechts 40 liter water, terwijl een bad er 100 tot 130 liter doorjaagt.
- 4 Renoveer of bouw uw eigen regenwatertank. U kunt dit water gebruiken voor verschillende klusjes in en rondom het huis: de planten besproeien, de oprit schoonmaken, de auto wassen,...

WATER: EEN WAARDEVOL GOEDJE

Volgens de VN heeft momenteel meer dan een miljard mensen wereldwijd geen toegang tot drinkbaar water. Minstens een persoon op vier zal in 2050 in een land leven dat aan een tekort aan zoet water lijdt: 7 miljard mensen in 60 landen zullen, volgens de meest pessimistische ramingen, hierdoor worden getroffen. In het kader van hun Millenniumdoelstellingen willen de Verenigde Naties tegen 2015 het percentage halveren van de bevolking die geen duurzame toegang heeft tot drinkbaar water.

Meer info: www.un.org/millenniumgoals

De gletsjers smelten steeds sneller, de waterreserves slinken

97 procent van het water op aarde is zout- of brakwater. Het zijn de 3 resterende procentjes die de drinkwaterreserves van onze planeet vormen. Hiervan zit 2/3de vast in de vorm van ijs en 1/3de in grondwaterlagen. Volgens het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) blijven de gletsjers - een belangrijk deel van onze watervoorraad - door de opwarming van de aarde in een verhoogd tempo smelten. Het grondwater wordt dan weer bedreigd door diverse vervuilingen (afvalstorten, lekken in benzinereservoirs, vervuilde industriegronden, pesticiden, mest,...) en uitputting. Miljarden mensen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks afhankelijk van deze natuurlijke zoetwatervoorraden: voor hun drinkwater, de landbouw, de industrie en de productie van elektrische energie.

Programma milieuvorming 2008-2009

Leefmilieu Brussel biedt u allerlei lesmateriaal, animatie en opleidingen aan. Dit jaar is er iets nieuws onder de zon: uw school kan meedoen met de Energie-Uitdaging. Wist u dat uw school tussen 10 en 20 % kan besparen op haar energieverbruik door gewoontes wat aan te passen en een paar technische veranderingen door te voeren die helemaal niet duur zijn?

Als uw school klaar is om de Energie-Uitdaging aan te gaan, dan kan u een heel jaar

lang gebruik maken van de diensten van een energiebemiddelaar, gespecialiseerd in vorming en de jacht op verspilling.

Info: Om kennis te maken met het volledige aanbod omtrent milieuvorming, een of andere vraag te stellen of u in te schrijven voor een bepaald project, neem dan contact op met Green, Kris Van Ingelghem – 02 209 16 61, 0473 96 85 04, kris@greenbelgium.org

Agenda

10/05: HET IRISFEEST. Concer- ten, straatartiesten, allerhande activiteiten: het Irisfeest schetst een mooi beeld van wat leeft in Brussel. Dit jaar wordt het hele stadscentrum omgevormd tot een verkeers- vrije zone. **Info:** www.irisfeest.be

10/05: URSULINENFEEST. Afspraak tussen 10u en 19u in de Kapel- lestraat (1000 Brussel). Op het programma: spelletjes voor de kinderen, zang en ac- cordeon voor de senioren, skatewedstrijd, rap- en punkmuziek. **Info:** [Skateboarders – BRUSK](http://www.brusk.be) vzw 0496 103 986 - www.brusk.be

12/05: INHULDIGING VAN DE BIJENTUIN. Van 10 tot 18 uur, inhuldiging van het didactische bijenparcours in het Koning Boudewijnpark. Bezoek, spel en ani- matie, educatie rond de voedselpiramide op de kinderboerderij. Bezoek aan de gemeentelijke serres in Jette en de stedelijke moestuin, inge- bruikname van de plaatselijke composterings- installatie. **Info:** [Ilse Desmet](mailto:Ilse.Desmet@brusselschool.be) - 02 423 13 62.

15/05: INFOAVOND OVER DUUR- ZAME VOEDING. Wat is gezonde, kwa- liteitsvolle, goedkope en duurzame voe- ding? Infoavonden georganiseerd door het OIVO, met de steun van Leefmilieu Brussel. Afspraak om 19u30 in de Emile Idiersstraat 12 in Oudergem. **Info:** [OIVO, Rob Renaerts](http://www.oivo.be) 02 547 06 94 – www.oivo.be

16/05: EUROPEAN SOLAR DAYS. Europese infodag rond zonne-energie in het Jubelpark, van 10u tot 18u30. Op het programma: feestelijke activiteiten, leerrijke tentoonstelling, zonneterras, oplaten van ballonnen. Tussen 18 en 23u: slotconcer- ten. **Info:** [Marie Latour](http://www.solardays.eu) 02 400 10 13 - www.solardays.eu

18/05: ALLEMAAL IN DE TUIN. Brusselaars openen hun tuindeuren voor u. Lees het dossier op pag. 4 en 5

18/05: BICYCITY. Tienduizenden fietsers rijden naar Brussel via de autovrije snelweg. Een tiental verschillende routes (tussen 30 en 70 km lang) met vertrekpun- ten in de wijde omtrek rond de hoofdstad. **Info:** 02 514 05 00 - www.bicycity.be

18 T/M 24/05: DRING DRING. Het fietsevenement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met talrijke gratis activiteiten tijdens de week. **Info:** 02 502 73 55 - www.dringdring.be

22/05: WERELDDAG VAN DE BIO- DIVERSITEIT. Dit jaar kozen de Verenigde Naties voor het thema 'Biodiversiteit en Land- bouw'. **Het informatiepakket en de agenda** met evenementen in België is beschikbaar op www.biodiv.be/implementation/ibd of bij het Knooppunt Biodiversiteit: 02 627 45 45.

01/06: HET GROOT MILIEUFEEST. De jaarlijkse hoogmis van het leefmilieu in Brussel. Lees het artikel op pagina 2.

07 TOT 15/06: BIOWEEK. Rond- leidingen op boerderijen met proefsessies, culinaire workshops en wandelingen voor fijnproevers. De bioproducenten maken zich klaar om het grote publiek te ontvan- gen. **Info:** 081 61 46 55 - www.bioweek.be

15/06: FIETSTOCHT NATUUR- LIJKE TUINEN. Fietstocht door de stad met stopplaatsen aan enkele "natuurlijke" tuinen. Vertrek om 10u en 14u, duur 3u30, prijs 5€/p, verhuur 7€/fiets. **Info en reser- vering (verplicht):** 02 502 73 55.

17/06: GRATIS CURSUS COM- POSTEREN. Initiëring in compostering, van 19u30 tot 22u in de herberg Jacques Brel - Zavelput 30, 1000 Brussel. **Info en inschrijvingen:** 02 775 75 75.

Om dit tijdschrift elke maand gratis te ontvangen: 02 775 75 75
abonnement@leefmilieubrussel.be
www.leefmilieubrussel.be